

Verlag bijeenkomst Bestuurlijke Toekomst Haren

4 november 2014

Datum en tijd: 4 november 2014, van 19.30 – 23.00 uur.
Locatie: Postillion Hotel Haren

Opening

Deze tweede bijeenkomst Bestuurlijke Toekomst Haren werd bezocht door ongeveer 130 inwoners van Haren.

De avond werd geopend door wethouder Michiel Verbeek, verantwoordelijk portefeuillehouder voor het project Bestuurlijke Toekomst Haren. Wethouder Verbeek geeft een terugblik op de eerste bijeenkomst op 7 oktober. Alle deelnemers hebben een verslag ontvangen van die bijeenkomst; daarnaast liggen er papieren exemplaren van het verslag op de tafels. In die eerste bijeenkomst hebben de aanwezigen criteria geformuleerd voor de bestuurlijke toekomst van Haren. Het college heeft onlangs besloten het traject Bestuurlijke Toekomst Haren uit te breiden. Dat betekent dat naast de inbreng van de deelnemers aan deze twee bijeenkomsten, alle andere inwoners tevens worden uitgenodigd te reageren. Er is een zogenaamde 'argumentatiekaart' gemaakt waarop iedereen mag reageren. Om alle informatie aan de inwoners beschikbaar te stellen zal binnenkort een flyer huis aan huis verspreid worden. In de flyer staat o.a. het volgende:

- De kosten van 'zelfstandig blijven' worden in beeld gebracht door bureau Berenschot. Aan het eind van deze maand november worden de resultaten daarvan verwacht.
- Er worden twee 'Open Space' dagen georganiseerd op 27 en 28 november. Op die dagen kan men binnenlopen bij de gemeente en kan men met het bestuur en elkaar van gedachten wisselen over de bestuurlijke toekomst van Haren.
- Er komt een digitale variant op de 'Open Space' waarin men digitaal kan meedenken.

Wethouder Verbeek vertelt dat de consequentie van dit alles is, dat de raad niet in december 2014 maar in januari 2015 een besluit kan nemen over de bestuurlijke toekomst van Haren.

Werkwijze

Rob de Wilde, extern adviseur, geeft uitleg over het programma vanavond. Eerst zal een kennismakingsronde plaatsvinden waarbij de deelnemers met de tafelgenoten kunnen kennismaken. Daarna zal de heer Ferdi van den Berg van bureau Berenschot een korte inleiding houden over een financieel onderzoek naar de mogelijkheid van een zelfstandig Haren. Vervolgens worden twee Tafelrondes gehouden, waarin de deelnemers in groepsverband van 7 of 8 mensen per tafel, de volgende onderwerpen bespreken:

- **Tafelronde 1: Adviezen aan Berenschot**
- **Tafelronde 2: Welk scenario zou de meeste voordelen kunnen bieden?**

In onderstaand verslag zijn de uitkomsten van de eerste tafelronde letterlijk weergegeven. De uitkomsten van de tweede tafelronde bestaat 1. uit aanvullingen op (de criteria van) de

argumentatiekaart, en 2. een overzicht van welk scenario volgens de deelnemers aan de bijeenkomst de meeste voordelen biedt per criterium en in totaal.

Overige opmerkingen en aanvullingen van de deelnemers tijdens deze bijeenkomst, zijn weergegeven onder het kopje 'Algemene opmerkingen' en 'Geparkeerde onderwerpen'.

Resultaten Tafelronde 1: adviezen aan Berenschot

De opdracht voor de eerste ronde luidde: Inventariseer per tafel wat de reacties zijn op de presentatie van Berenschot. Welke adviezen hebben wij? Wat moet worden meegenomen door Berenschot, waarop moet Berenschot speciaal letten enz.? Neem hierbij de visie mee die op 7 oktober jl. is ontstaan. Hieronder is per tafel weergegeven wat de adviezen en reacties waren. Tafel 5 ontbreekt; de deelnemers van deze tafel zijn verdeeld over andere tafels.

Tafel 1

- De punten van Haren (7 okt) moeten in het scenario van Berenschot opgenomen worden om onze eigen identiteit te behouden.

Tafel 2

- Populatie duur of neutraler? Hoe risicovol:
 - Door populatie
 - Door gemeentelijk bestuur?
 - Of populatie risico (dure bevolking)
- Zaken als groen + bereikbare gemeente
- Slechte ratio door bestuur (verleden)
- Duidelijkheid proces en betere informatievoorziening
- Reacties:
 - Alles kost geld bij fuseren. Waarom fuseren zin heeft. Werkt fuseren bij gemeenten beter dan bij bedrijven.
 - 174% onverwacht
 - Geen vergelijking andere gemeenten
 - Te veel info en cijfers om belangrijke dingen te filteren
 - Niet serieus genomen.

Tafel 3

- Nog steeds onoverzichtelijk, te veel en te snel (info)
- Waarom niet veel eerder gestart door B-schot?
- Op welk gebied kun je samenwerken?
- Kunnen we uitbesteden door het in een apart bureau te organiseren?
- Gevoelwaarden: uitslag van referendum april. Draagkracht!
- Doe als Berenschot een voorselectie op de pijnpunten en mogelijkheden en koppel deze behapbaar terug naar de burgers
- Worden gemeenten in andere provincies ook zo gedwongen om te fuseren? Of is daar meer tijd?

- De Koninklijke weg is de burgers te informeren over de bevindingen en adviezen van Berenschot en op basis daarvan een referendum te organiseren om voor Tynaarlo, HS of zelfstandigheid te gaan

Tafel 4

- Wat is de rol van de regiovisie?
- Houd rekening met de verschillen in inhoudelijke keuzes van de verschillende gemeentes
- Zorg voor gelijkwaardige partijen (gemeentes) in de onderhandelingen
- Uitslag referendum meenemen!

Tafel 6

- Gegevens inzichtelijk en presentabel
- Besteed aandacht aan het ondernemerschap
- Kenniscentrum voor Haren i.s.m. andere gemeenten

Tafel 7

- Mate van democratische legitimiteit meenemen in de scenario's
- Demografische samenstelling (ouderen, studenten) meenemen in de scenario's
- Meenemen huidige samenwerkingsverbanden en toekomstige (los van toekomstig gemeente)

Tafel 8

- Reactie op cijfers Berenschot: zijn onvoldoende te duiden
- Vraag: wat kost het om zelfstandig te blijven?
- Vraag: wat levert het beste beleid op?
- Vraag: wat kost het om samen te gaan met Groningen/Tynaarlo/Hoogezand?

Tafel 9

- Veel informatie, niet te lezen, niet te volgen, kunnen er weinig mee, te laat
- Bundeling van 7 oktober visie begrijpelijk maken
- Voor- en nadelen van samenwerken en/of samenvoeging
- Cijfermatig maken wat de keuze betekent
- Scenario's voor alle opties inzichtelijk maken

Tafel 10

- Lastig verhaal om een heldere keuze te kunnen maken
- Geef niet te veel informatie zodat wij door de bomen het bos niet meer zien
- Graag op hoofdlijnen een vergelijk tussen de verschillende scenario's waarbij kwaliteit en continuïteit van de ambtelijke organisatie overeind blijft
- Aandacht voor het voorzieningenniveau (zie 7 oktober)
- Wat is het effect van de verschillende scenario's op de genoemde kengetallen.

Tafel 11

- Bij eventuele fusie: streven naar max. 50.000 inwoners
- Presentatie Berenschot ook voor de Provincie houden
- Wat is de bevoegdheid in de beslissingsprocedure van de provincie?

- Hoe zwaar weegt de mening van de bewoners in de besluitvorming?

Tafel 12

- Visie op toekomst Haren als beoordelingscriterium meenemen
- Ook kwalitatieve criteria
- Welke bestuurscultuur past het beste bij de visie?
- Idem bestuursstructuur (participatie)

Tafel 13

- Te ad hoc moeten reageren, geen voorbereiding
- Blij met een cijfermatige analyse
- Schuldenquote, balans!! Uitleg. Schuldenquote Groningen Ten Boer art. 12
- Welke informatie hebben we over de structurele financiële verplichtingen
- Welke extra inkomsten zijn nodig om de SWOT ten goede te keren
- Hoe in de ruimte voor lokaal decentraal beleid bij schaalvergroting, hoe de wensen en prioriteiten van de burgers van Haren in een groter kader

Tafel 14

- Presentatie is eenzijdig (financieel, bestuur, niet: landschap, wonen)
- Erg veel info, te veel om goed te verwerken ('overval')
- Onvoldoende focus op wat voor goede toekomst van Haren nodig is
- Wat is nodig: Burger moet veel meer info hebben om mee te kunnen denken
- Hoe worden zwakke punten van de SWOT opgelost
- Wat zijn voor- / nadelen van samenwerking/fusie met Tynaarlo
- Als 45.000 inwoners optimaal is, is optie Groningen dan wel goed?

Tafel 15

- Advies: andere samenwerking dan alleen de vorm van een fusie. Scenario uitwerken van vergrote samenwerking met andere gemeenten met behoud van politieke autonomie
- Voor het vormen van de scenario's moet er een shortlist zijn met het financiële plaatje erbij van de visie zoals gevormd op 7 oktober
- En longlist. Eerst die kernpunten duidelijk maken en van daaruit het financiële aspect te bekijken
- Berenschot reacties op het betoog: presentatie digitaal beschikbaar maken
- Teveel nadruk op de cijfers, weinig oog voor het karakter van de gemeente
- De emotionele kant onderbelicht
- Samengaan met Groningen misschien financieel wel aantrekkelijk, maar risico op verlies van identiteit
- 170% was een onverwacht hoge waarde
- Belangrijk om de financiële kant los van emotie bekijken
- Politieke acceptatie: is zelfstandig doorgaan überhaupt nog mogelijk als de beslissing elders ligt

Tafel 16

- Zelfstandig
- Krachtig bestuur met lange termijn visie en kwaliteit (sterk)

- Provincie en gemeentegrenzen moeten kunnen wijzigen
- Voor samenwerking om kwaliteit te verhogen
- Harense zaken zelf kunnen regelen
- Professionele organisatie
- Alle punten van 7 oktober geen visie
- Samenwerking met Tynaarlo = zwakke gemeente, voor Noordlaren logisch
- Bij eventuele fusie met Groningen:
 - Groningers & Harenaars kunnen qua bouwgrond/kavels of bedrijfsterreinen best uitbreiden rond Euvelgunne of langs Eemskanaal; niet in natuur van Haren.
 - Garanties, dat Haren zo zelfstandig mogelijk blijft
 - Garantie dat er niet impulsief gezwicht wordt voor projectontwikkelingen
 - Garanties dat rijk coulisselandschap behouden blijft
- -> Advies: soort reservaat status

Tafel 17

- Onderzoek wat nodig is om zelfstandig te blijven
- Sterke burgemeester die voor Haren gaat en staat
- Inwoners hebben er financieel wel wat extra voor over

Bij uitwerking scenario's:

- Wat wil de burger? Goede voorzieningen, toegankelijk loket, korte lijnen, benaderbaar gemeentebestuur

Tafel 18

- Adviezen van ambtenaren inwinnen
- Vakkundige scholing van ambtenaren – ook van buiten
- Inschakelen van deskundige inwoners
- Kennis inschakelen van Universiteit
- Investeren in datgene waar Haren goed in is – de rest minimaliseren

Tafel 19

- Ga niet alleen af op de adviezen van Berenschot, maak gebruik van de adviezen van deze avond
zachte argumenten <-> harde argumenten
- Concentreer je niet alleen op Groningen of Assen, maar kijk naar de mogelijkheden van meerdere gemeenten die een landelijke gemeente vormen / samenwerken
- Kijk vooral naar de bestuurskracht
- Kijk naar duurzaamheid van de bestuurskeuze
- Kijk naar: accent op wijkniveau
- Kijk naar: benaderbaarheid van het bestuur

Tafel 20

- Wat is het belang (economisch) om bij een grotere gemeente aan te sluiten
- Geen financiële voordelen; bij opschaling aantrekkelijker maken voor de jeugd; kijken naar de schulden/inkomsten in relatie tot de lasten

Tafel 21

- Bestuur als peloton en krachten
- Haren alleen
- Landelijke gemeente (Groningen <-> Assen)
- Sterkte/Zwakte – (in) materieel van de modellen

Resultaten Tafelronde 2: Welk scenario zou de meeste voordelen kunnen bieden?

In Tafelronde 2 zijn twee opdrachten uitgewerkt. Deze zijn hieronder puntsgewijs aangegeven (vet gedrukt) waarbij de resultaten eronder staan vermeld.

Opdracht 1:

- 1. Bekijk de visie van 7 oktober (de ideale gemeenschap Haren, Glimmen, Onnen en Noordlaren in 2025).**
- 2. Bespreek of de criteria op de argumentatiekaart kloppen met de beelden die er zijn van de varianten 'Haren zelfstandig', 'Haren samen met Tynaarlo', 'Haren samen met Groningen en Ten Boer' en 'Haren samen met Hoogezand, Slochteren en Menterwolde'.**
- 3. Vul eventueel aan.**

Hieronder zijn de resultaten van de opdracht weergegeven, niet per tafel maar per criterium zoals die zijn genoemd op de argumentatiekaart, uitgedeeld op 4 november. De weergave van de tafelronde hebben we als volgt gedaan:

Hieronder is per criterium (linker kolom op de argumentatiekaart) aangegeven welke opmerkingen daarop zijn gemaakt door de deelnemers op 4 november. Vetgedrukt het criterium, alle tekst 'in rechte letter' komt van de argumentatiekaart waarmee deelnemers hebben gewerkt. In *cursieve letter* in de rechterkolom staan de opmerkingen en aanvullingen van deelnemers. Op- en aanmerkingen die meerdere keren voorkwamen hebben we slechts 1x opgenomen. Opmerkingen van deelnemers zijn zoveel mogelijk letterlijk overgenomen van de argumentatiekaarten.

A1: Groene landelijke uitstraling	<i>Geen opmerkingen</i>
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	Groen en landelijk. <i>Geen opmerkingen</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	Stedelijk met groene accenten. <i>Geen opmerkingen</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	Groen en landelijk. <i>Samen goed beleid voor landelijk gebied</i>

Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Hoogezand deels stedelijk, groen en landelijk in de andere dorpen.
	<i>Hoogezand is bij uitstek een industrie gemeente.</i>

A2: bevolkingsopbouw	<i>Bevolkingsopbouw moet gesplitst worden in leeftijd en sociaal. Moet zijn "leeftijdsopbouw"</i>
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	Vergrijzend, sociaal zelfstandig <ul style="list-style-type: none"> • <i>Verjonging in Haren is gaande (Noord)</i> • <i>Haren niet vergrijzend, maar gemiddelde leeftijd blijvend aan de hoge kant.</i> • <i>Vergrijzing hoeft helemaal geen probleem te zijn.</i> • <i>Er zijn ook mogelijkheden voor starters en jonge gezinnen.</i> • <i>Haren moet samenwerken voor zorg, jeugd ouderen. Vooral de leeftijdsopbouw wordt een tijdbom. Samenwerken, fusie is daar niet voor nodig.</i> • <i>Kan Haren inspelen op eenzaamheid.</i> • <i>Per dorp sterke sociale samenhang.</i> • <i>Maar ook talrijke gezinnen</i> • <i>Er is op zich geen probleem</i> • <i>+ nieuwbouw straks ook meer jongeren</i> • <i>Te weinig woningaanbod voor starters; betaalbare huurwoningen.</i> • <i>Woningen voor jongeren stimuleren.</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	Jong, variabele sociale samenhang per wijk, multicultureel. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Diverse samenstelling. Hoe kan Haren daarvan meeprofiteren.</i> • <i>Studenten, laat die weg en er is sprake van vergrijzing</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	Gemiddelde leeftijdsopbouw, per dorp sterke sociale samenhang. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Voor lokale bevolking winkels etc.</i>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Gemiddelde leeftijdsopbouw, sociale samenhang verschilt per dorp, multicultureel.
	<i>Geen opmerkingen</i>

A3:	
------------	--

Voorzieningen (scholen, sport, cultuur, ouderenzorg etc.)	<i> criterium moet opgesplitst worden in basisvoorzieningen en extra voorzieningen.</i>
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	<p>Veel voorzieningen, hoge kwaliteit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorzieningen Haren goede kwaliteit • Vrijwilligerswerk • Bepaalde voorzieningen lokaal, cultuur en gespecialiseerde zorg bovenlokaal • Breedbandinternet in de buitendorpen • Vervoer/bereikbaarheid kan knelpunt worden, kan via ICT, slimme oplossingen mogelijk. • Te weinig cultuur in Haren • Op cultureel vlak ook de 'Stad' betrekken. • De ouderenzorg in Haren wordt minder.
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	<p>Veel voorzieningen, decentraal/per wijk, hoge kwaliteit.</p> <p><i>Geen opmerkingen</i></p>
Samen met gemeente Tynaarlo	<p>Veel voorzieningen, hoge kwaliteit.</p> <p><i>Noordlaren richt zich vwb lokale voorzieningen meer op Zuidlaren.</i></p>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	<p>Veel voorzieningen, hoge kwaliteit.</p> <p><i>Geen opmerkingen</i></p>

A4: Leefbaarheid en ontwikkelmogelijkheden buitendorpen	<i> criterium moet gesplitst worden in Leefbaarheid en Ontwikkeling buitendorpen.</i>
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	<p>Leefbaarheid nu nog goed maar weinig ontwikkelmogelijkheden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelingsmogelijkheden is een kwestie van beleid • Niet mee eens. Hoogwaardige technologie. • Dit ('nu nog goed') is negatief gesteld, leidt tot een andere keuze. • Ontwikkelingsmogelijkheden voor Haren moeten ontwikkeld worden. Er moet goed beleid worden gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden. • Leefbaarheid bevorderen door nieuwbouw buiten Haren te houden, indien toch nieuwbouw dan organische opbouw van de wijk.

Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	<p>Leefbaarheid goed en goede ontwikkelmogelijkheden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Gericht op processen</i> • <i>Leefbaarheid redelijk/goed, maar verschilt wel erg per wijk.</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	<p>Leefbaarheid nu nog goed met matig tot redelijke ontwikkelmogelijkheden.</p> <p><i>Gericht op mensen</i></p>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	<p>Leefbaarheid nu nog goed maar weinig ontwikkelmogelijkheden.</p> <p><i>Geen opmerkingen</i></p>

A5: Ondernemingsklimaat	<p><i>Splitsen in:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>financiële lasten burgers</i> 2. <i>Ondernemingsklimaat</i> 3. <i>Interne samenhang (bevolking, centrum, problematiek)</i>
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	<p>Weinig actief vestigings- en economisch beleid, beperkte vestigingsmogelijkheden. Kleinschalig.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Met ondernemerschap trek je jongeren/ jong volwassenen</i> • <i>Kleinschaligheid is prima: Een actiever economisch beleid.</i> • <i>Zijn ook ZZP'ers hierin meegenomen</i> • <i>Kleinschaligheid: prima; actiever economisch beleid</i> • <i>Maak Haren een dorp aan een meer of kanaal en stimuleer toerisme (snelweg bijvoorbeeld deels in tunnel)</i> • <i>Ondernemingsklimaat kan beter: schone, groene en duurzame industrie is belangrijk.</i> • <i>Toerisme en ondernemerschap stimuleren! Geen industrie, wel diensten/advies+toerisme, dat zal ook stimulerend werken op het aantrekken van jongeren.</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	<p>Zeer actief economisch- en vestigingsbeleid. Veel vestigingsmogelijkheden. Kleinschalig en grootschalig.</p>

	<i>Bij fusie met Stad worden grootwinkelbedrijf / ketens de baas.</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	Redelijk actief economisch- en vestigingsbeleid. Goede vestigingsmogelijkheden. Kleinschalig.
	<i>Geen opmerkingen</i>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Behoorlijk actief economisch- en vestigingsbeleid. Goede vestigingsmogelijkheden. Kleinschalig, ook grootschalig.
	<i>Hoogezand informatie volgens tafel onjuist.</i>

B1: Bestuurs- en uitvoeringskracht	
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	Kwetsbare organisatie met redelijke bestuurskracht. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kwetsbaarheid verminderen door slim uitbesteden</i> • <i>Zelfstandigheid is geen optie. Haren kan zichzelf niet uit het moeras trekken.</i> • <i>Dit blijkt niet uit Berenschotcijfers</i> • <i>Slecht bestuur in Haren en Tynaarlo.</i> • <i>Haren moet samenwerken met andere gemeenten om bestuur en uitvoeringskracht te behouden. Samenwerking met andere gemeenten is voor Haren een vereiste. Haren behoeft bestuurlijke versterking.</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	Sterke organisatie met voldoende bestuurskracht. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Haren moet samenwerken op expertise en afbreukrisico.</i> • <i>Gebruik maken van numerieke meerderheid Groningen en kennis delen.</i> • <i>Haren een deel(stads) raad?</i> • <i>Kan je als dorpen ook overrulen</i> • <i>Klopt niet: Groningen niet goed georganiseerd, ICT is achterhaald.</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	Kwetsbare organisatie met redelijke bestuurskracht. <ul style="list-style-type: none"> • <i>O.i. bij 50.000 goed</i> • <i>Slecht bestuur in Haren en Tynaarlo.</i> • <i>Wanneer zelfstandig Haren niet te realiseren is dan is de optie samengaan met Tynaarlo de beste; een sterke landelijke gemeente tussen</i>

	<p><i>Groningen en Assen met goede bestuurskracht.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Berenschot geeft aan dat een ideale gemeente 45.000 tot 55.000 inwoners heeft. Samenvoegen met Tynaarlo lijkt dan een zeer geschikte optie.</i>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Sterke organisatie door samenwerking met andere dorpen in de gemeente.
	<i>Geen opmerkingen</i>

B2: Kwaliteit organisatie en bestuur	
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	Goede kwaliteit, korte interne communicatie lijnen, klantgericht, kwetsbaar door beperkte ambtelijke bezetting.
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Inwoners hebben financieel wel wat extra over voor zelfstandigheid</i> <i>Huur specialisten in om bestuurlijke taken uit te voeren.</i> <i>Het bestuur kan krachtiger gemaakt worden door deskundigen uit de gemeenschap om raad te vragen.</i> <i>Klantgerichtheid in Haren is slecht.</i> <i>Er is veel kennis bij de burgers; ouderen met vrije tijd.</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	Hoge kwaliteit, specialistische kennis, lange interne communicatie lijnen, klantgericht in wijken, groot en druk, kans op bureaucratie.
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Meer fte, hogere coördinatiekosten, hoger ziekteverzuim</i> <i>Informatie is niet naar waarheid.</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	Goede kwaliteit, korte interne communicatie lijnen, klantgericht, kwetsbaar door beperkte ambtelijke bezetting.
	<i>Samen max. aantal, advies Berenschot verslag</i>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Goede kwaliteit, redelijk korte interne communicatie lijnen.
	<i>Geen opmerkingen</i>

B3:	
------------	--

Transparant en toegankelijk bestuur	
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	<p>Zeer transparant bestuur, benaderbaar, korte communicatielijnen met burger/bedrijven etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Platte organisatie behouden/verbeteren</i> • <i>Burger communiceert nauwelijks met bestuur. Kan ook veel digitaal.</i> • <i>Type bestuurder: plattelandsbestuurder</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	<p>Transparant, moeilijker benaderbaar, langere communicatielijnen met de burger/bedrijven etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Type bestuurder: grootstedelijk</i> • <i>Binnen een grote bestuurlijke eenheid (bv. Groningen) kleinere uitvoeringseenheden opzetten; net als bij Hoogkerk. Alles wat Haren zegt eerst voorleggen aan dorpsraad Haren.</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	<p>Transparant, redelijk korte communicatie lijnen met burger/bedrijven etc.</p> <p><i>Geen opmerkingen</i></p>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	<p>Transparant, redelijk korte communicatie lijnen met burger/bedrijven etc.</p> <p><i>Geen opmerkingen</i></p>

B4: Financiële situatie	
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	<p>Kwetsbare positie, onzeker naar de toekomst toe. Invloed van de burger op budgetbesteding is hoog.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Er is ruimte voor lastenverzwaring.</i> • <i>Oorzaken aanpakken</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	<p>Redelijk sterke positie en stabiel naar de toekomst toe. Invloed van de burger op budgetbesteding is beperkt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Onjuiste informatie. Groningen heeft grote schuldenpositie straks (Forum e.d.)</i> • <i>Lasten burger zullen sterk omhoog gaan</i> • <i>Dit is een onjuiste voorstelling van zaken</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	<p>Sterke positie nu en naar de toekomst toe. Invloed</p>

	van de burger op budgetbesteding is goed.
	<i>Geen opmerkingen</i>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Kwetsbare positie, onzeker naar de toekomst toe. Invloed van de burger op budgetbesteding is redelijk.
	<i>Geen opmerkingen</i>

B5: Toekomstbestendig?	<i>B5 splitsen in:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Toekomstbestendig</i> • <i>Gelijkwaardig</i> • <i>beïnvloedingsmogelijkheden</i>
Haren blijft zelfstandig, met samenwerkingsverbanden	Kleine gemeente, ongeveer 18.500 inwoners. <i>Geen opmerkingen</i>
Samen met gemeenten Groningen/Ten Boer	Grote gemeente. Tezamen met Haren meer dan 220.000 inwoners. <i>Gelet op decentralisaties meer competentie en schaalgrootte nodig.</i>
Samen met gemeente Tynaarlo	Middelgrote gemeente Samen met Haren meer dan 50.000 inwoners. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fusie van een cluster van dorpen in landelijk gebied ideaal voor evenwaardigheid (=ARHI criterium) fusie met stad = annexatie</i> • <i>Tynaarlo is kansrijk om een goede gemeente te worden, maar er is nog wel een slag nodig.</i> • <i>Streven naar een gemeente met 45.000-55.000 inwoners, gezien het kostenaspect. Zie goede punten in Tynaarlo.</i>
Samen met gemeenten Hoogezand-Sappemeer/Slochteren/Menterwolde	Redelijk grote gemeente, samen met Haren meer dan 80.000 inwoners. <i>Geen opmerkingen</i>

Algemene opmerkingen

Algemene opmerkingen over de argumentatiekaart die niet direct bij een criterium zijn te voegen of als argument bij één van de opties kunnen worden toegevoegd:

- *Er moet meer informatie komen in de inhoudsblokjes van de argumentatiekaart.*
- *De stad Groningen wordt steeds groter. De provincie raakt daardoor in onbalans. Waarom niet een tweede grotere gemeente naast de stad, door Helpman/ de Wijert samen te voegen met de gemeente Haren. Veel betere balans in de provincie.*

- *Kleine gemeente heeft meer draagkracht.*
- *Plan C: Behoud van het 'Harense' als er toch een fusie met Groningen komt.*
- *Veel taken (v.b. jeugd) kunnen ook op provinciaal niveau worden vormgegeven.*
- *Samenwerkingstraject is niet noodzakelijk, hetzelfde als fusie.*
- *OV in de buitendorpen kan verbeteren.*
- *Fusie kost mogelijk veel geld.*
- *Nieuwe gemeente stapsgewijs opzetten: eerst uitvoerende zaken, daarna financiën en vervolgens bestuurlijke zaken.*
- *Onafhankelijke status van Haren ook na fusie garanderen.*
- *Hoogezand optie niet meegewogen omdat er geen samenhang is.*

Toegevoegde criteria

Als aanvulling op de argumentatiekaart zijn criteria toegevoegd op basis waarvan een keuze zou moeten worden gemaakt:

- Veiligheid
- Financiële consequenties burgers
- Samenhang
- Noaberschap
- Karakter van plaats, stad, dorp etc.
- Winkelaanbod
- Financiële lasten burgers
- Gelijkwaardigheid fusiepartners
- Gebiedsopgave Regio Groningen-Assen (wonen, werken, recreëren etc.)
- Geografische samenhang
- Economische samenhang
- Mate van invloed van de burgers
- Vertrouwen
- Effect van de schaal op de positie van de gemeente
- B6 Schaal/positie t.o.v. andere gemeente
- B7 Functie/rol binnen de regio (gebiedopgave)
- Bestuurlijke invloed van de gemeente/bevolking
- Aanpak problemen (stadse problematiek anders dan dorp)
- Bestuurscultuur

2. Bespreek en waardeer per criterium (met een sticker) welke variant de meeste voordelen biedt voor dat specifieke criterium (bijv. de 'groene, landelijke uitstraling van Haren' is het meest geborgd bij variant X. Of: 'bestuurs- en uitvoeringskracht' is het meest voordelig bij variant Y).

N.B. De argumentatiekaart is onderverdeeld in twee delen:

A Gemeenschap ("wat willen we zijn")

A1 Groene, landelijke uitstraling

A2 Bevolkingsopbouw

A3 Voorzieningen (scholen, sport, cultuur, ouderenzorg etc.)

A4 Leefbaarheid en ontwikkelmogelijkheden buitendorpen

A5 Ondernemingsklimaat

B Bestuur ("wat is daar bestuurlijk voor nodig")

B1 Bestuurs- en uitvoeringskracht

B2 Kwaliteit organisatie en bestuur

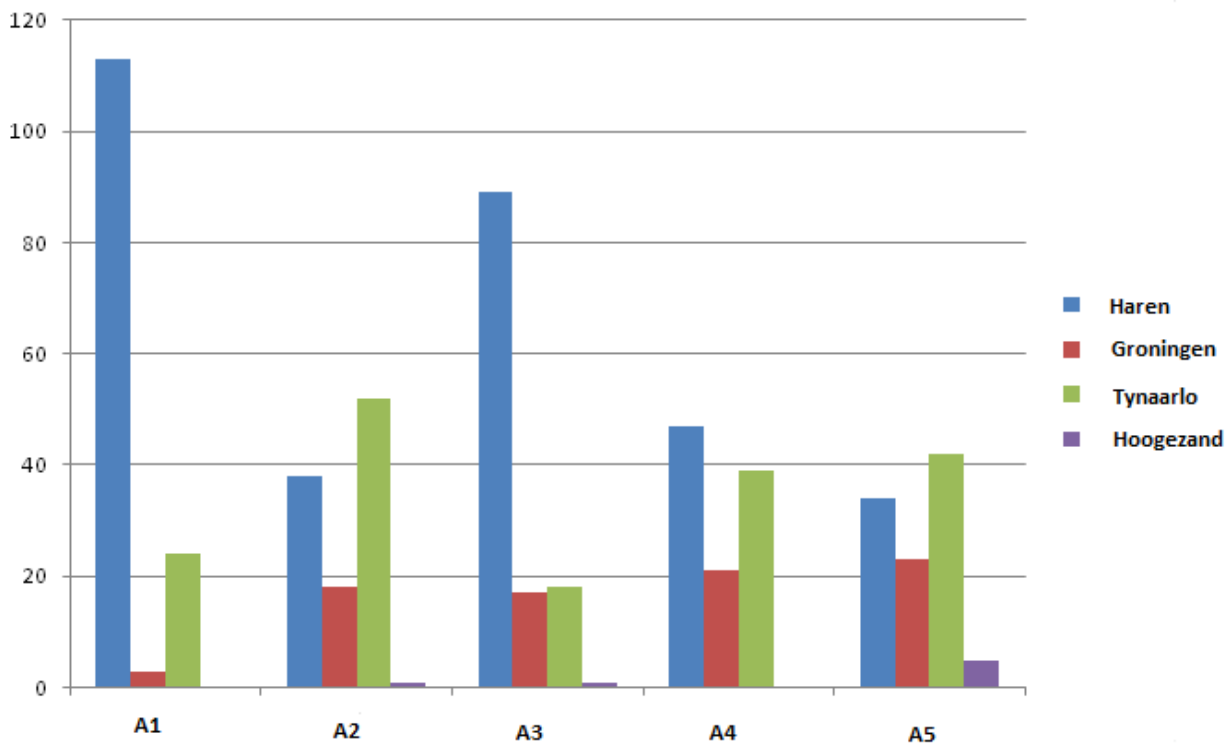
B3 Transparant en toegankelijk bestuur

B4 Financiële situatie

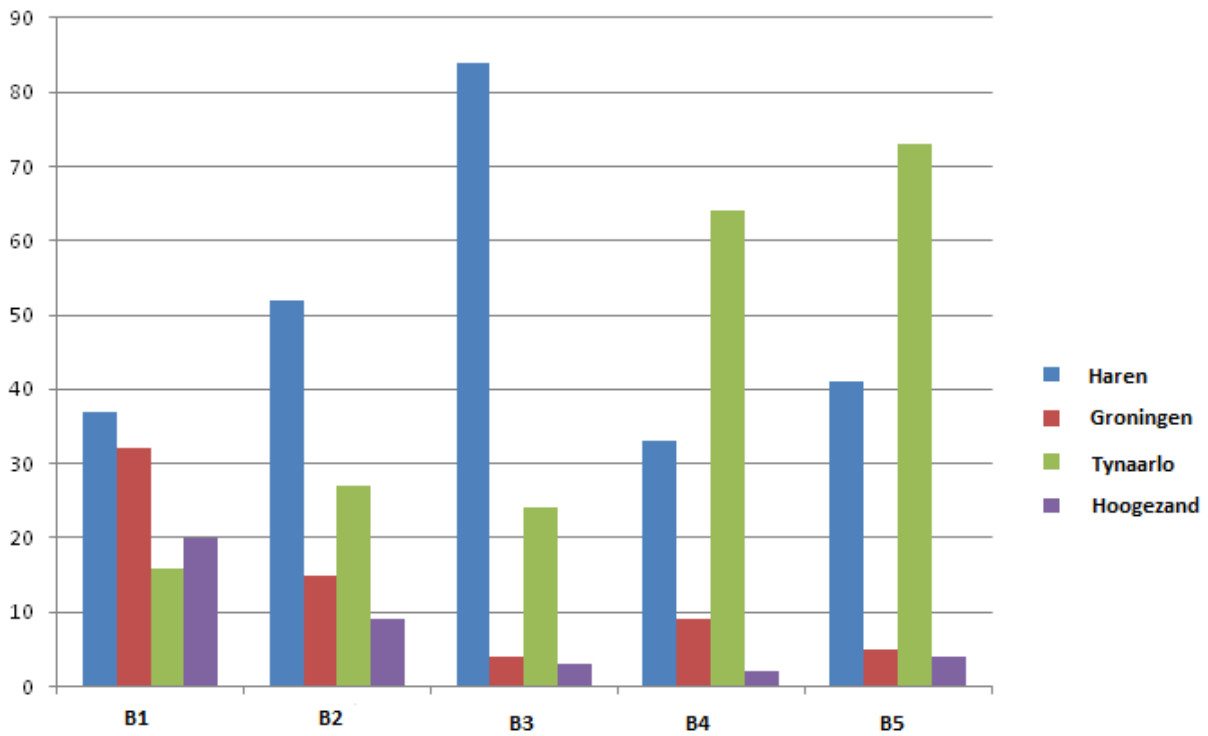
B5 Toekomstbestendig

Hieronder in grafiekvorm de uitslag van de waardering per criterium op 4 november:

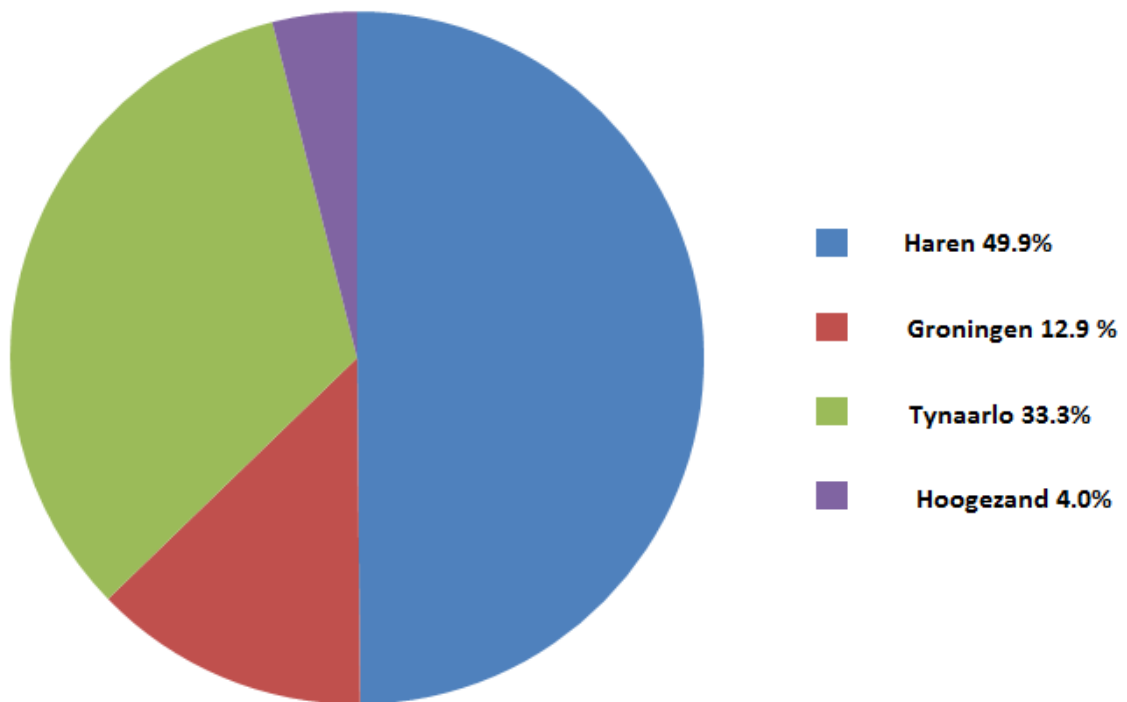
A: Gemeenschap

B: Bestuur

Totaal aantal stemmen (in percentages)

Geparkeerde opmerkingen

- Opvallend is het last-minute karakter van de besluitvorming, de laksheid van het college met betrekking tot het proces en informatievoorziening: de kernpunten van de verkiezingsoverwinning van GVH en D66 zijn door die partijen verslonsd, het eerste half jaar na de verkiezingen.

Afronding van de avond

Wethouder Verbeek rondt de avond af. Een aantal zaken is niet helemaal goed gegaan, dat moet het bestuur zich aantrekken. Er is veel discussie en dialoog gevoerd en dat is goed. De gemeente heeft huiswerk gekregen.

Over de presentatie van Berenschot kan de wethouder zeggen dat er geworsteld is met goede informatievoorziening naar de inwoners toe. Dat geldt ook voor de argumentatiekaart. Deze moet beter ingevuld worden. Hij moet goed controleerbaar zijn en besproken kunnen worden met andere gemeenten. Bureau Berenschot gaat de consequenties in kaart brengen voor blijvende zelfstandigheid van de gemeente Haren. Berenschot kan echter niet de financiële consequenties aangeven van de scenario's Haren/Groningen en Ten Boer, Haren/Tynaarlo en Haren/Hoogezand /Slochteren/Menterwolde. Het rapport Berenschot zal eind november, vóór de 'open space' dagen, gereed zijn.

Wethouder Verbeek geeft aan: Let op de flyer die huis aan huis verspreid zal gaan worden; daar staat alle informatie over het vervolg van het traject Bestuurlijke Toekomst in. De powerpoint-presentatie die Berenschot vanavond gehouden heeft, staat vanaf 5 november op de website. Een verslag van deze avond volgt binnen drie werkdagen.

Een aantal mensen heeft aan het einde van de avond nog vragen:

- Vraag: Wie beslist nu eigenlijk?

Verbeek antwoordt: De provincie kan een voorstel doen voor herindeling. De Eerste en Tweede Kamer beslissen daar uiteindelijk over. Maar de Kamers wegen mee wat de inwoners zelf willen. Daarom moeten we als gemeente Haren een duidelijke reactie geven op het voorstel van de Provincie Groningen om te gaan fuseren met Groningen en Ten Boer. Haren zit nu midden in een proces om die reactie voor te bereiden. Daarom is besloten tot uitstel tot januari 2015, wanneer de raad zal beslissen.

- Vraag: Komt er een referendum?

Verbeek antwoordt: Daar gaat de raad over. De raad heeft gezegd dat als alle info er ligt, de raad een beslissing moet kunnen nemen. Dus dan zou geen referendum nodig zijn. Maar nogmaals: dat is aan de raad.

- Vraag: Luistert de provincie wel naar wat de inwoners willen? Er is een persbericht waarin de provincie aangeeft geen uitstel te tolereren.

Verbeek antwoordt: Haren heeft meer tijd nodig om een goed besluit te kunnen nemen. We zijn daar druk mee bezig tot het eind van dit jaar. De raad kan niet eerder dan januari 2015 hierover beslissen. Dus daarom is er uitstel van een maand. De provincie wil graag dat Haren zich aan de afspraak houdt maar Verbeek vindt dat Haren een goede reden heeft het besluit een maand uit te stellen.

- Vraag: Zou het niet beter zijn om een 'plan B' te hebben wanneer zelfstandigheid niet aan de orde is volgens de provincie?

Deze vraag krijgt veel bijval van de aanwezigen. Het devies is: 'Als zelfstandigheid niet kan, dan kiest Haren voor variant ...'.

Wethouder Verbeek dankt tot slot de aanwezigen wederom voor de inbreng en nodigt iedereen uit voor een drankje.